

Lovforslag nr. L 171. Fremsat den 14. januar 1993 af miljøministeren (Per Stig Møller)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om planlægning

(Tilvejebringelse af indkvarteringssteder for asylansøgere)

§ 1

I lov nr. 388 af 6. juni 1991 om planlægning som ændret ved lov nr. 9 af 3. januar 1992 og lov nr. 920 af 25. november 1992 foretages følgende ændring:

Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Med henblik på etablering af de i stk. 2 nævnte indkvarteringssteder kan miljøministeren efter indstilling fra justitsministeren fritage bygge- og anlægsarbejder og ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse for at overholde lovens bestemmelser om tilvejebringelse af region-, kommune- og lokalplaner, bestemmelserne om tilladelse efter lovens § 35, stk. 1, samt bestemmelser i lokalplaner og de planer m.v., der er opretholdt efter § 68, stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter indkvarteringssteder for asylansøgere, der tilvejebringes i henhold til udlændingelovens § 42 a, og indkvarteringssteder, der tilvejebringes i henhold til § 7 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Stk. 3. Inden miljøministeren træffer beslutning efter stk. 1, indhenter ministeren en udtalelse fra vedkommende amtsråd og kommunalbestyrelse. Miljøministeren fastsætter en frist for amtsrådets henholdsvis kommunalbestyrelsens udtalelse.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Formålet med lovforslaget er at ændre planloven med henblik på at sikre, at der i takt med antallet af indrejste asylansøgere og med meget kort varsel kan tilvejebringes de fornødne indkvarteringsfaciliteter i eksisterende bebyggelse eller i nyopført byggeri.

Det foreslås således at give miljøministeren adgang til at fritage konkrete projekter vedrørende etablering af indkvarteringssteder for asylansøgere fra planlovens bestemmelser om tilvejebringelse af region-, kommune og lokalplaner. For projekter i landzone foreslås, at ministeren kan fritage for kravet om landzonetilladelse. For projekter, der er omfattet af bestemmelser i en lokalplan/byplanvedtægt, foreslås, at ministeren kan fritage for overholdelsen af disse bestemmelser.

2. Siden efteråret 1991 er der sket en betydelig stigning i antallet af spontane asylansøgere, der indrejser her i landet. Mens det samlede indrejsetal for 1991 var godt 4.600 personer, er der i 1992 indrejst 13.871 asylansøgere (foreløbige tal), hvilket svarer til en tredobling i forhold til 1991.

Indrejsemønstret i 1992 har været afgørende præget af det store antal spontane asylansøgere fra det tidligere jugoslaviske område. Det er derfor meget vanskeligt at opstille en prognose vedrørende de fremtidige indrejsetal, men det må i lyset af den nuværende situation forventes, at de høje indrejsetal fortsætter i 1993.

3. Det danske modtagesystem har i 1992 været meget hårdt belastet af de mange spontane asylansøgere. Således er antallet af asylcentre fra starten af 1990 steget fra 12 til 74 ved udgangen af 1992. Siden 1. juli 1992 er der åbnet 44 nye centre, og alene i december måned 1992 er der åbnet 10 nye centre. Ved udgangen af 1992 var i alt indkvarteret 12.163 personer på centrene.

Asylansøgere er hidtil i det væsentlige indkvarteret rundt omkring i landet i mindre asylcentre, der drives af Dansk Røde Kors. Centrene er som alt overvejende hovedregel etableret i lejemål.

På baggrund af det meget betydelige indrejsetal har det i et vist omfang været nødvendigt at tage

utraditionelle indkvarteringsfaciliteter i brug. Det har således været nødvendigt – som absolutte nødløsninger – at indkvartere ca. 1.000 asylansøgere på skibet *Norrøna* og ligeledes ca. 1.000 på hotelplatformen *Flotel Europa*. Det har endvidere været nødvendigt i en række tilfælde at indkvartere asylansøgere på midlertidige centre samt i sportshaller m.v.

4. Justitsministeriet har i lyset af det stigende problem med tilvejebringelse af de fornødne indkvarteringsfaciliteter i efteråret 1992 opfordret samtlige ministre, amtsborgmestre og borgmestre i Danmark til endnu en gang at undersøge mulighederne for indkvartering af det stærkt stigende antal asylansøgere.

På baggrund af de indkomne svar må det konstateres, at mulighederne for leje af yderligere lokaliteter, der er egnet til anvendelse som asylcentre, nu er ved at være udtømte. Det er endvidere Direktoratet for Udlændinges vurdering, at mulighederne i øvrigt for at tilvejebringe indkvarteringsmuligheder i takt med indrejsetallene er begrænsede.

I lyset heraf har Justitsministeriet igangsat arbejde med henblik på – sideløbende med tilvejebringelse af traditionel indkvartering – at tilvejebringe alternative løsninger af indkvarteringsproblemet.

Der er i den forbindelse i et samarbejde med Forsvarets Bygningstjeneste gennemført et projekteringsarbejde med henblik på tilvejebringelse af asylcenterkapacitet i form af præfabrikerede huse, der tilpasses til formålet.

5. Behovet for fortsat at kunne tilvejebringe de nødvendige indkvarteringsfaciliteter i den eksisterende bygningsmasse og nødvendigheden af med kort varsel at kunne opføre præfabrikerede asylcentre nødvendiggør en ændring af planloven. Det foreslås således at supplere miljøministerens eksisterende lovhjemmel til med baggrund i landsplanmæssige interesser enten at fritage konkrete bygge- og anlægsarbejder m.v. for at overholde sædvanlige krav om tilvejebringelse af en plan eller selv at overtage kompetencen til at tilvejebringe en plan henholdsvis meddele en tilladelse eller dispensation.

Efter planlovens § 3, stk. 1 og 2, kan miljøministeren udstede et landsplandirektiv, der fritager et konkret projekt for tilvejebringelse af region- og kommuneplantillæg og lokalplan samt landzonetilladelse.

Udstedelsen af sådanne landsplandirektiver er ikke i loven bundet af en særlig procedure, men et udkast bliver efter praksis forhandlet med berørte myndigheder og organisationer, ligesom der som regel gennemføres en offentlighedsprocedure, som kan erstatte lovens almindelige bestemmelser om offentliggørelse af planforslag.

Efter planlovens § 3, stk. 4, kan miljøministeren i særlige tilfælde overtage amtsråds og kommunalbestyrelsers kompetencer efter loven. Det vil sige, at ministeren for eksempel kan overtage kompetencen til at meddele en nødvendig dispensation fra en lokalplan eller byplanvedtægt eller en landzonetilladelse. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at fravige lovens almindelige krav om naboorientering forud for en dispensation fra en lokalplan/byplanvedtægt.

I den særlige situation, der er opstået i forbindelse med modtagelsen af det meget store antal asylansøgere, er de gældende muligheder for at få en hurtig afklaring af et konkret projekts forhold til planlovgivningen ikke tilstrækkelige. Der er i den givne situation behov for en hurtig og enkel behandling af de enkelte projekter.

Det foreslås derfor, at miljøministeren får adgang til at fritage konkrete projekter vedrørende indkvarteringssteder for asylansøgere fra planlovens bestemmelser om tilvejebringelse af region-, kommune- og lokalplaner. For projekter i landzone kan ministeren efter forslaget fritage for kravet om landzonetilladelse. For projekter, der er omfattet af bestemmelser i en lokalplan/byplanvedtægt, kan ministeren efter forslaget fritage for overholdelsen af disse bestemmelser.

Det er en betingelse, at justitsministeren har afgivet indstilling om anvendelse af den foreslåede beføjelse til etablering af et konkret projekt.

Inden miljøministeren træffer beslutning, skal vedkommende amtsråd og kommunalbestyrelse have lejlighed til at afgive en udtalelse i sagen. Miljøministeren fastsætter en frist for udtalelsen. Fristen vil efter omstændighederne kunne være ganske kort.

6. Med hensyn til opførelse af præfabrikerede indkvarteringsfaciliteter kan oplyses, at den indledende projekteringsfase er tilendebragt. Det foreliggende projekt indebærer en modulær opbygning af asylcentre i enheder med plads til ca. 350 beboere. Asylcentre vil således kunne udvides i det omfang de geografiske rammer og forholdene i øvrigt giver mulighed derfor.

Justitsministeriet har sideløbende med udviklingen af projektet foreløbigt anmodet Forsvarsministeriet, Trafikministeriet og Miljøministeriet om at anvise eventuelle egnede statslige arealer til placering af asylcenterbyer, ligesom der fra kommunal side har været vist interesse for placering af et præfabrikeret asylcenter. Direktoratet for Udlændinge vil i givet fald i samarbejde med Forsvarets Bygningstjeneste, der fungerer som totalrådgiver på opgaven i forbindelse med etableringen af centrene, foretage en nærmere vurdering af egnede arealer.

Nyopførelse af præfabrikerede asylcenterbyer forudsættes at ske som et nødvendigt alternativ til de traditionelle indkvarteringsformer i lejemål m.v. i den eksisterende bygningsmasse samt med henblik på aflastning af modtagesystemet i forbindelse med rømning af asylcentre, der midlertidigt er indrettet til formålet.

På baggrund af det foreliggende projekt vil et asylcenter med plads til 350 beboere overslagsmæssigt kunne etableres for ca. 22 mio. kr., hvortil kommer udgifter til grund, fremføring af forsyninger og afledning, projektering, løst inventar m.v.

Udgifterne hertil forudsættes afholdt af de på finansloven opførte bevillinger til underhold m.v. af asylansøgere. Bevillingen på finansloven for 1993 udgør foreløbig 2,0 mia. kr. Det er i den forbindelse forudsat, at bevillinger herudover afholdes af Finansministeriets flygtningereserve.